

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2020– 2021

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Teologie ortodoxă didactică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Studiul Noului Testament I			2.2. Cod disciplină	OLR2221		
2.3. Titularul activității de curs	Arhid. Lect. Univ. Dr. Olimpiu-Nicolae Benea						
2.4. Titularul activității de seminar	Arhid. Lect. Univ. Dr. Olimpiu-Nicolae Benea						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	C+S

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					3
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					1
Total ore activități individuale					19

3.7 Total ore studiu individual	19
3.8 Total ore din planul de învățământ	56
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Actualizarea teologiei biblice nou-testamentare în contextul cultural actual C2. Identificarea problemelor din societatea contemporană cu relevanță în domeniul teologiei biblice și conturarea unor răspunsuri academice
Competențe transversale	CT1. Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor cunoaște evoluția receptării interpretării cărților Noului Testament
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea unor aspecte ale lumii greco-romane și iudaice a sec. I d.H. indispensabile pentru înțelegerea Noului Testament - Explicarea diferențelor dintre textul critic și cel al manuscriselor și lecionariilor din faza stabilirii unui text critic și dobândirea abilității de identificare a acestor diferențe - Posibilitatea de interpretare a procesului evoluției canonului biblic pe baza mărturiilor patristice - Obținerea capacității de explicare și interpretare a rolului și poziției partidelor religioase din Israelul N.T., cu specială privire la impactul asupra vieții și activității Mântuitorului Hristos - Cunoștințe de bază (de isagogie și exegeză a cărților Noului Testament) - Capacitatea de analiză exegetică a textelor biblice - Înțelegerea aspectelor specifice ale abordării ortodoxe a textelor inspirate ale Noului Testament - Inițiere în Tradiția pre-evangelică – cunoaștere și interpretare - Posibilitatea de interpretare a procesului apariției textului Evangheliilor în cadrul tradiției cultice și misionare a Bisericii primare - Analiza mărturiilor patristice cu referire la geneza Evangheliilor - Familiarizarea cu textul Evangheliilor și interpretarea lui - Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic al Edițiilor critice ale Sf. Scripturi

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Nr ore
1. Preliminarii: <i>Istoricul Isagogiei biblice</i>	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
2. Disciplinele Studiului NT. Metode de cercetare	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice

3. Istoria formării Canonului Noului Testament. Evoluția acestuia în Biserica de Răsărit și Apus: Canonul NT la Părinții Apostolici. Canonul NT în sec. II – III	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
4. Istoria formării Canonului Noului Testament. Evoluția acestuia în Biserica de Răsărit și Apus: Canonul NT în sec. IV. Definitivarea canonului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
5. Textul Noului Testament (probleme de critică textuală): Materialul de scris. Cauzele coruperii textului. Codici grecești ai Noului Testament. Traducerile vechi – Itala și Vulgata	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
6. Textul Noului Testament: Ediții critice ale Noului Testament. Textul NT în Ediții românești	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
7. Istoria epocii Noului Testament: Lumea greco-romană	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
9. Istoria epocii Noului Testament: Iudaismul Epocii N.T.	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
10. Istoria epocii Noului Testament: Principalele grupări religioase: Saducheeii, Fariseii, Cărturarii. Sanhedrinul	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
11. Istoria epocii Noului Testament: Diaspora iudaică și filosofia. Dinastia irodiană	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
11. Evangheliile NT: „Genul Evanghelic” – Istorie și analiză critică. Tradiția evanghelică primară. Tipare ale tradiției evanghelice	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
12. Evanghelia după Matei: Autorul, adresanții, data și scopul scrierii. Schița planului doctrinar	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
13. Evanghelia după Matei: Analiza cuprinsului – o perspectivă exegetică	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
14. Evanghelia după Matei: Teologia Evangheliei după Matei	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
8.2. Seminar		
1. Noțiuni generale de Ermineutică Biblică	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
2. Interpretare, interpret și calitățile interpretului	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
3. Noematica sau Teoria Sensurilor Sfintei Scripturi – generalități	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
4. Noematica – Felurile sensului literal impropriu, figurat sau tropic	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice

5. Noematica – Sensul tipic	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
6. Euristica – generală și literară	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
7. Izvoarele de cunoaștere ale limbajului biblic	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
8. Text și context	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
9. Euristica specială, dogmatică sau teologică	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
10. Analogia credinței, analogia biblică și antilogii biblice	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
11. Proforistica	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
12. Arheologia biblică și importanța ei pentru interpretarea Sfintei Scripturi	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
13. Evanghelia după Matei: o perspectivă exegetică (1)	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
14. Evanghelia după Matei: o perspectivă exegetică (2)	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

Introduceri, dicționare, ermeneutică

- BROWN, Raymond, *An Introduction to the New Testament* (The Anchor Bible), Doubleday, New York / London, 1997
- BROWN, Raymond, FITZMEYER, Joseph A., MURPHY, Roland E., *Introducere și Comentariu la Sfânta Sfânta Scriptură*, Vol. I, Ed. Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș, 2005
- CARSON, D.A., MOO Douglas, *Introducere în Noul Testament*, Oradea, 2007
- GUTHRIE, Donald, *New Testament Theology*, Inter-Varsity, Leicester, 1981
- KÜMMEL, Werner Georg, *Einleitung in das Neue Testament*, Berlin, 1993
- MARGUERAT, Daniel, *Introduction au Nouveau Testament. Son histoire, son écriture, sa théologie*, Labor et Fides, Genève, 2001
- MIHOC, Vasile, MIHOC, Daniel, MIHOC, Ioan, *Introducere în Studiul Noului Testament*, Vol. I, Sibiu 2001
- NIKOLAKOPOULOS, Konstantinos, *Das Neue Testament in der Orthodoxen Kirche. Grundlegende Fragen einer Einführung in das Neue Testament*, LIT Verlag, Berlin, 2011
- SCHNELLE, Udo, *Einleitung in das Neue Testament*, ed. II, Vandenhoech & Ruprecht, Göttingen, 2005
- DESILVA, D.A., *An Introduction to the New Testament*, InterVarsity Press, Illinois USA, 2004
- TOFANĂ, Stelian, *Introducere în Studiul Noului Testament. Vol. I. Text și Canon. Istoria Epocii Noului Testament*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2000
- TOFANĂ, Stelian, *Studiul Noului Testament*, Curs pentru anul I de studiu, ediția a II-a revizuită și îmbunătățită, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2005

*

- BRECK, John, *Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, EIBMBOR, București, 1999,
- BRECK, John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*, Patmos, Cluj-Napoca, 2003
- COMAN, pr. prof. dr. Constantin, *Biblia în Biserică. Studii de ermeneutică biblică și eseuri pe teme biblice*, Ed. Bizantină, București 1997
- COMAN, pr. prof. dr. Constantin, *Erminia Duhului. Texte fundamentale pentru o ermeneutică biblică ortodoxă*, Ed. Bizantină, București, 2002
- COMAN, pr. prof. dr. Constantin, *Bibliografia biblică ortodoxă românească din sec. al XX-lea*, Ed. Bizantină, București, 2002 (format digital)
- COMAN, pr. prof. dr. Constantin, „Ermineutica biblică ortodoxă”, în *Orthodoxia* LV (2004) 3-4, pp. 26-48
- KITTEL, Gerhard, FRIEDRICH, Gerhard, *The Theological Dictionary of the New Testament*, Eerdmans, Grand Rapids, 1964
- MIHOC, pr. prof. dr. Vasile, „Actualitatea exegezei biblice a Părinților Bisericii”, în Herausgegeben von James D. G. Dunn, Hans Klein, Ulrich Luz und Vasile Mihoc, *Auslegung der Bibel* (WUNT 130), Tübingen: Mohr Siebeck, 2000, pp. 3-28

MURG, Adrian, „The Patristic Dimension of the Eastern Orthodox Approach to the Bible”, în *Teologia (Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad. Facultatea de Teologie Ortodoxă)* XVI (2012) nr. 4, pp. 117-136

PREDA, Constantin, „Introducere în critica textuală a Noului Testament”, în *Studii Teologice* (2000), nr. 1-2, pp. 12-22

TODORAN, Pr. Conf. Dr. Simion, *Exegeza Sfintei Scripturi la Sfinții Părinți*, vol. I, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000

TODORAN, Pr. Conf. Dr. Simion, *Studii biblice neotestamentare*, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000

TOFANĂ, Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian – coordonator –, Pr. Drd. Silviu Ioan NEGRUȚIU, Pr. Drd. Dan Eliodor MOLDOVAN, Pr. Drd. Florin CODREA, Asit. Univ. Drd. Mirela MĂȚĂOANU, *Cercetarea nouetamentară românească – Ghid bibliographic*, Alma Mater, Cluj-Napoca, 2004

Evanghelia după Matei

ORIGEN, PG 13; IOAN HRISOSTOM, PG 57-58; TEODOR DE MOPSUESTIA, PG 66,705-715; CHIRIL AL ALEXANDRIEI, PG 72,365-474; TEOFILACT AL BULGARIEI, PG 123,144-488; EUTIMIE ZIGABENUL, PG 129,112-766

FERICITUL IERONIM, „Comentar la Evanghelia după Matei”, traducere de NEAGA, Pr. prof. dr. Nicolae, în *A.B. I* (1990), nr. 11-12, pp. 48-56; în *A.B. II* (1991), nr. 1-3, pp. 49-54; în *A.B. III* (1992), nr. 10-12, pp. 99-111; în *A.B. IV* (1993), nr. 4-6, pp. 77-82; nr. 7-9, pp. 97-104; nr. 10-12, pp. 85-94; în *A.B. V* (1994), nr. 1-3, pp. 106-112; nr. 10-12, pp. 117-122; și în *A.B. VI* (1995), nr. 1-3, pp. 83-88.

Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la Matei*, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 1994

Sfântul TEOFILACT Arhiepiscopul Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei*, Editura Σοφία, București, 2002

*

ALLISON Jr., D.C., *Matthew* (ICC), 3 vol., T&T Clark, London / New York, 1988/1998

BĂLAJ, Sergiu-Vasile, *Tradiție și teologie în relatarea „Nașterii Mântuitorului” potrivit Evangheliei după Matei (1,18-2,23)*, Mega, Cluj-Napoca, 2014

FRANCE, R.T., *Matthew* (NICNT), Eerdmans, Grand Rapids, 2007

GHEORGHIU, Vasile, *Sfânta Evanghelie după Matei cu comentariu*, Cernăuți, 1925

HAGNER, Donald, *Matthew 1-13* (WBC 33A) / *14-28* (WBC 33A), Word, Dallas, 1993 / 1995

LUZ, Ulrich, *Das Evangelium nach Matthäus (Mt 1-7)* (EKK I/1) / *(Mt 8-17)* (EKK I/2) / *(Mt 18-28)* (EKK I/3), Benziger/Neukirchener, 1989/1990/1997.

LUZ, Ulrich, *Predica de pe Munte (Matei 5-7)*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2011

NOLLAND, John, *The Gospel of Matthew* (NIGTC), Eerdmans, Grand Rapids, 2005

SCHNACKENBURG, Rudolf, *Matthäusevangelium* (1,1-16,20) (1/1) / (16,21-28,20) (1/2), Echter Würzburg, 1985/1987

TOFANĂ, Stelian, *Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Matei și Marcu, Documentul „Quelle”*, Volumul II, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002

*

BĂNESCU, preot dr. Marcu, „Funcția metaforei în Predica de pe Munte (I)”, în *M.B. XXXIV* (1984), nr. 11-12, pp. 679-691; (II), în *M.B. XXXV* (1985), nr. 1-2, pp. 15-23.

MIHOC, pr. prof. dr. Vasile, „Aspecte ale spiritualității comunității mateene în lumina textelor și a trăsăturilor specifice primei Evanghelii”, în *R.T. VI* [78] (1996), nr. 3-4, p. 322

PIETREANU, mgrd. V., „Mesianitatea Mântuitorului în Evanghelia după Matei”, în *S.T. IX* (1957), nr. 1-2, pp. 104-124.

TILEA, pr. dr. Gheorghe, „Predica de pe Munte (probleme morale)”, în *G.B. XIX* (1960), nr. 5-6, pp. 429-446.

TOFANĂ, pr. Stelian, „Problema datării și compunerii Evangheliei după Matei, între tradiție și critica modernă”, în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă 1998-2000*, vol. 5, Cluj-Napoca, 2000, pp. 35-41.

TOFANĂ, pr. Stelian, „S-a îndoit Ioan Botezătorul de mesianitatea lui Iisus? Repere exegetice”, în *Studia Theologia Orthodoxa Universitatis* (2001) nr. 1-2, pp. 86-91.

VERZAN, preot prof. Sabin, „Predica de pe munte, izvor de învățături pentru viața creștină”, în *G.B. XVII* (1958), nr. 1-2, pp. 78-97.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este menit a pregăti pe studenți pentru activitatea de predare a Religiei în Școală, în care interpretarea Scripturii este latura principală a activității lor didactice

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza a două subiecte extrase de student - posibile întrebări suplimentare ale profesorului pentru edificarea asupra notei finale</i>	90%
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	5%
		<i>Implicare în dezbateri seminariale</i>	5%
10.6 Standard minim de performanță: tratarea cel puțin a unui subiect de examen, indicarea unei minime bibliografii și răspunsul corect la o întrebare suplimentară			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

14.11.2020 Arhid. Lect. Univ. Dr. Olimpiu-Nicolae Benea

Arhid. Lect. Univ. Dr. Olimpiu-Nicolae Benea

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament

Pr. Prof. Univ. Dr. Ștefan ILOAIE